

Analysis of the Novel “Van Gogh's Flowers” by Maqbool Al-Alavi Based on Roland Barthes' Codes

Farzaneh Mohammad Sohi ¹ | Roghayeh Rostampour Maleki ^{2*} |
Fatemeh Akbarizadeh ³

1. M.A. in Arabic Language and Literature, Faculty of Literature, Alzahra University, Tehran, Iran. Email: f.mohammadsohi@student.alzahra.ac.ir
2. Corresponding Author, Professor of Arabic Language and Literature, Faculty of Literature, Alzahra University, Tehran, Iran. Email: r.rostampour@alzahra.ac.ir
3. Associated Professor of Arabic Language and Literature, Faculty of Literature, Alzahra University, Tehran, Iran. Email: f.akbarizadeh@alzahra.ac.ir

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 08/02/2025

Received in revised form:
19/05/2025

Accepted: 21/05/2025

Keywords:

Novel writing,
Maebul Alavi,
Van Gogh Flowers,
Rolan Barthes,
codes.

ABSTRACT

A novel is a text that can be analyzed through various approaches to uncover its deeper meanings. Roland Barthes, a prominent theorist, introduced five codes—hermeneutic, semantic, symbolic, proairetic, and cultural—to explore the meanings and concepts within literary texts. This study examines the novel "Ahur Van Gogh" by Maebul Alavi, a work that reflects diverse cultural and social concepts. The central theme of the novel revolves around the theft of the famous painting and the events surrounding it. This research employs a descriptive-analytical method, utilizing Barthes' theory of codes to analyze the novel's semantics, with a particular focus on symbolic and semantic codes. The author analyzes the characters' behaviors and dialogues to reveal their traits. According to the findings, key values such as humanity, faith, and sacrifice are central to the novel. Simultaneously, the exploitation of these values by others for theft and deception is critically examined. Through the symbolic behaviors of the characters—such as greed, loyalty, and varying intentions—and by highlighting social contrasts and the changing locations of the painting, the novel explores the disparities and contradictions within society.

Cite this article: MohmmadSohi, F., Rostampour Maleki, R. & Akbarizadeh, F. (2025). Analysis of the Novel 'The Flowers of Van Gogh' by Maqbool Al-Alavi Based on Roland Barthes' Codes. *Research in Narrative Literature*, 14 (3) Fall 2025 Attachments, 179-204.

© The Author(s).

Publisher: Razi University

DOI: 10.22126/rp.2025.11777.2071

Extended abstract

Introduction

Roland Barthes, the prominent French theorist (1915–1980), argued that the structure of a text is not something to be discovered but rather something that is created, and that the meaning of the text is embedded within the text itself. Before Barthes, the primary meaning of "text" referred exclusively to written works; however, Barthes eliminated the distinction between written records, verbal expression, and visual representation. He viewed writing as a system of human communication and paved the way for understanding that even dance, film, painting, and other forms could be considered texts worthy of analysis. Barthes also introduced a model for more effective analysis and discovery of meanings and concepts in literary texts and narratives, which he called the five codes: Hermeneutic, Semantic, Symbolic, Proairetic, and Cultural. He identified these codes within a complex web of narrative. Codes are essentially systems of signs that generate specific messages and consist of sets of signs along with rules governing their combination. These five codes, as defined by Barthes, categorize each signifier within the text. The Semantic code addresses the psychological traits or characteristics associated with the characters or settings presented throughout the text. The Symbolic code represents the fundamental relationship between the text and the reader. At the beginning, Barthes demonstrates how certain semantic features, such as inside/outside and warm/cold, are organized into a system of oppositions, highlighting the foundational structure of the text.

Methodology

The Proairetic code represents the actions of characters connected by a chain of events. The Referential or Cultural code calls upon the reader to use their knowledge of the real world to shape the meaning, and the Hermeneutic code, deals with hidden meaning, is introduced as the art of interpretation.

This study investigates the novel "Van Gogh's Flowers" by the famous Saudi author Maqbool Al-Alavi. The novel "Van Gogh's Flowers" won the Saudi Ministry of Culture and Information Award in 2019. This novel portrays various cultural and social concepts, and its main theme revolves around the theft of the painting by the famous Dutch artist Vincent van Gogh and the events surrounding it. This essay, relying on a descriptive-analytical method and utilizing two of Roland Barthes' codes (Semantic and Symbolic), explores the semantic analysis of the novel "Van Gogh's Flowers" and aims to study the narrative capacities of Barthes' theory and the discovery of meanings through these two codes.

Results and Discussion

Since Barthes' narrative perspective is valuable for the structural analysis of a literary text and Maqbool Al-Alavi, as an author, is concerned with social issues in the Arab world, this novel

was chosen for analysis and review of Barthes' codes. Additionally, limited research on the works of Maqbool Al-Alavi adds to the importance of this subject. This text clearly emphasizes the significance of Barthes' semantic codes in storytelling. According to Barthes' theory, a literary narrative is not merely a linear account but rather a complex network of overlapping codes that make meaning dynamic, variable, and multilayered. As previously mentioned, semantic codes encompass implicit connotations and play a crucial role in shaping both characters and the story's atmosphere. Barthes also argues that these codes are conveyed to the reader through specific signifiers, a concept clearly demonstrated in the narrative of "Van Gogh's Flowers," where characters employ different codes based on their individual traits. Hamid, the story's narrator, maintains neutrality in recounting events while simultaneously possessing a vague and enigmatic presence. His name appears only twice in the text, underscoring the role of semantic codes in constructing his identity. Faisal's personality is revealed indirectly through interactions and dialogue. His inherent modesty and politeness reflect his upbringing and careful choice of words. Mohsen's physical characteristics, such as his yellowed teeth from smoking, underscore his recklessness and deceitful nature. His ambition to attain wealth through unethical means is also conveyed through semantic codes. Similarly, Raouf's return to spirituality marks a turning point in the narrative. After hearing the Quranic recitation before dawn prayers, he experiences a profound inner transformation, transitioning from doubt to certainty and emerging from the darkness of misguidance into the light of truth.

Dr. Gachet's relationship with Van Gogh extends beyond a conventional medical interaction. His recommendation to treat Van Gogh through artistic engagement and personal interests reflects a profound understanding of the artist's psyche. In this way, Dr. Gachet is not merely a physician but a guardian of Van Gogh's weary soul, assuming a role beyond simple treatment, as he is able to temporarily guide Van Gogh back to himself.

The symbolic codes in this text not only establish the semantic framework of the characters but also unveil the hidden layers of the narrative to the reader. These symbolic codes are inherent within the text; however, the process of uncovering and interpreting them enhances the reader's understanding. In this narrative, the world is constructed through a series of opposing dualities. Space, time, and characters are all intricately intertwined in conflict. The city is depicted as a symbol of insecurity and anxiety, while the village represents stability and tranquility. Thus, the village becomes a refuge for Van Gogh, whereas the city casts a shadow of distress over him. This spatial contrast reflects a fundamental duality in human existence: the bustling city that drains the soul versus the serene village, whose unspoiled nature nurtures creativity and peace for the artist. Likewise, night serves as a veil over secrets, a time for theft and illegal dealings, whereas day symbolizes clarity, confession, and the return to truth.

تحلیل رمان زهورفان غوغ اثر مقبول العلوی براساس رمزگان رولان بارت

فرزانه محمدسهی^۱ | رقیه رستم‌پور ملکی^{۲*} | فاطمه اکبری‌زاده^۳

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

رایانامه: f.mohammadsohi@student.alzahra.ac.ir

۲. نویسنده مسئول، استاد، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

رایانامه: r.rostampour@alzahra.ac.ir

۳. دانشیار، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

رایانامه: f.akbarizadeh@alzahra.sc.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۱/۲۰ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۲/۲۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۳۱ واژه‌های کلیدی: نشانه‌شناسی، مقبول العلوی، زهورفان غوغ، رولان بارت، رمزگان‌ها.	رمان متنی است که با روش‌های متنوع تحلیل می‌توان به مفاهیم عمیق آن دست یافت. رولان بارت نظریه پرداز برجسته فرانسوی، پنج رمزگان هرمنوتیک، معنایی، نمادین، کنشی و فرهنگی را برای کشف معنا و مفاهیم متون ادبی ارائه داده است. این پژوهش به بررسی رمان زهورفان غوغ اثر مقبول العلوی، نویسنده معروف سعودی می‌پردازد. اثری که مفاهیم مختلف فرهنگی، اجتماعی را به تصویر می‌کشد. موضوع اصلی رمان درباره سرقت تابلوی هنرمند مشهور «ونسان ونگوگ» و ماجراهای پیرامون آن است. این جستار با تکیه بر روش توصیفی-تحلیلی و بهره‌گیری از نظریه رمزگان رولان بارت، به بررسی معناشناسی این رمان پرداخته و بر رمزگان نمادین و معنایی تکیه دارد. العلوی برای بیان ویژگی‌های شخصیت‌های داستان از تحلیل رفتار و کلام ایشان بهره برده است. براساس نتایج این پژوهش، انسانیت، ایمان قلبی و فداکاری از جمله ارزش‌های کلیدی این رمان هستند. در عین حال سوءاستفاده دیگران برای سرقت و فریب نیز مورد بررسی قرار گرفته است. رمان از طریق رفتارهای نمادین شخصیت‌ها نظیر طمع، وفاداری، نیت‌های متفاوت و با توجه به تضادهای اجتماعی و تغییر مکان تابلو به بررسی تفاوت‌ها و تناقض‌های جامعه می‌پردازد. این رمان هم‌چون آینه‌ای انسان‌ها و واکنش‌های متفاوت ایشان را در برابر ناملایمات زندگی به نمایش می‌گذارد.

استناد: محمدسهی، فرزانه؛ رستم‌پور ملکی، رقیه؛ اکبری‌زاده، فاطمه (۱۴۰۴). تحلیل رمان زهورفان غوغ اثر مقبول العلوی براساس

رمزگان رولان بارت. پژوهشنامه ادبیات داستانی، ۱۴ (۳) پیاپی، ۱۷۹-۲۰۴.

حق مؤلف © نویسنده‌گان.

ناشر: دانشگاه رازی

۱. پیشگفتار

علم نشانه‌شناسی^۱ با «فردینان دوسوسور»^۲ (۱۹۱۶-۱۹۸۳) آغاز شد. سوسور نشانه را عنصر زبانی می‌داند که از رابطه میان یک دال و یک مدلول تشکیل شده است. رولان بارت^۳ نظریه پردازی^۴ که پس از سوسور راه او را ادامه داد، معتقد است الگوی سوسور درباره نشانه، توجیه کننده «معنای صریح» است و سوسور به بررسی «معنای ضمنی» توجهی ندارد. از نظر بارت معنای ضمنی، خود یک نظام است که شامل دال، مدلول و فرایندی به نام «دلالت یا نشانه» می‌شود و رابطه‌ای میان دال و مدلول برقرار می‌کند. بنابراین هر نظامی قبل از هرچیز به این سه عنصر نیاز دارد. دال‌های یک دلالت ضمنی که می‌توان آن‌ها را «دال‌های ضمنی» نامید از نشانه‌های نظام دلالتی صریح تشکیل شده‌اند (بارت، ۱۴۰۰: ۲۵۰). رمزگان‌ها، یکی از مفاهیم بنیادی در نشانه‌شناسی هستند و چارچوبی را به وجود می‌آورند که در آن نشانه‌ها معنا می‌یابند» (چندلر^۵، ۱۳۹۴: ۷۴۱). بخش عمده کار بارت در زمینه نشانه‌شناسی، روی نشانه‌های کارکردی استوار است. بدین جهت وی مدلی را تحت عنوان (رمزگان پنج‌گانه) برای تحلیل روایات ارائه می‌دهد و ابراز می‌دارد که هر متن، نه به یک رمز بلکه به تعدادی رمزگان نیاز دارد. رولان بارت در کتاب *س/زد* رمزگان‌ها را بدین ترتیب برشمرده است: «هرمنوتیکی» (نقاط بازگشت در روایت)، کنش‌مند (اجراهای اصلی روایت)، فرهنگی (دانش اجتماعی پیشینی)، معنایی (رمزگان وابسته به رسانه‌ها)، نمادین (مضمون‌ها)» (چندلر، ۱۳۹۴: ۵۷۳). بارت دو رمزگان هرمنوتیک و کنشی را عامل حرکت متن به جلو می‌داند و عقیده دارد این دو رمزگان، متن را به پیش می‌رانند و سه رمزگان دیگر فرهنگی، معنایی و نمادین اطلاعات اساسی را فراهم می‌آورند (سجودی، ۱۳۸۵: ۴۵۰).

در جهان ادبیات، هر رمان هم‌چون آینه‌ای است که نوری بر تاریک‌ترین گوشه‌های روان انسانی می‌افکند. رمان *زهورفان غوخ* (گل‌های ونگوگ) اثر مقبول العلوی، نویسنده سعودی نیز از این قاعده مستثنی نیست. این رمان در ۲۰۱۸ به چاپ رسید و در ۲۰۱۹ جایزه وزارت فرهنگ و اطلاعات را کسب کرد. با توجه به این که دیدگاه روایی رولان بارت برای تحلیل ساختاری یک متن مفید است، پژوهش

1. Semiotics
2. Ferdinand de Saussure
3. Roland Barthes
4. Theorizing
5. Chandler
6. Hermeneutics

حاضر در نظر دارد با اعمال نظریه رولان بارت و استفاده از رمزگان‌های نمادین و معنایی، به بررسی این رمان طبق روش توصیفی-تحلیلی پردازد. با نگاهی عمیق به رمزگان‌های ساختاری رولان بارت، این رمان از دوگانه‌های اخلاقی، فرهنگی-اجتماعی پرده برمی‌دارد و به‌شیوه واقع‌گرایانه به توصیف شخصیت‌ها در سه قاره آسیا، آفریقا و اروپا می‌پردازد.

۱-۱. پرسش‌های پژوهش

۱. چگونه رمزگان معنایی می‌تواند خواننده را در تحلیل حوادث و شخصیت‌هایش یاری رساند؟
۲. مقبول العلوی چگونه از رمزگان معنایی برای بیان روایت خود استفاده کرده است؟
۳. رمزگان نمادین در رمان زهورفان غوخ چگونه منعکس شده است؟

۲-۱. پیشینه پژوهش

در میان پژوهش‌های انجام شده طبق نظریه رمزگان پنج‌گانه رولان بارت تحلیل‌های مرتبط با این رمان، جایگاه کمرنگ‌تری دارند. در این بخش نمونه‌هایی با رویکرد «رمزگان رولان بارت» ارائه می‌شود. شایان ذکر است که کتاب «طیف الحلاج» اثر العلوی تنها اثر وی است که در ایران ترجمه شده و مقاله‌ای در رابطه با آن منتشر گردیده است. هم‌چنین کتاب «زهورفان غوخ» تنها در قالب یک مقاله عربی به قلم «خلود بنت عبداللطیف» به چاپ رسیده که به تقابل‌های درون آن پرداخته است.

- فاطمه قادری و حمیده مروتی (۱۴۰۲) در مقاله‌ای تحت عنوان «صدی الشفوات الخمس لرولان بارت فی خطاب روايی الجزية والدراویش، لعبد الحمید بن هدوقه» به تحلیل این رمان پرداخته‌اند. یافته‌های آن نشان می‌دهد که درونمایه‌های این اثر، تاروپودی از رمزهای درهم‌تنیده‌ای دارد که برخی در روند خلق رمان مشهود است در حالی که برخی دیگر به صورت معانی ضمنی، تضادهای تقابلی و ارجاعات فرهنگی رخ می‌نمایند. بنابراین حوادث، اسرار و لایه‌های مفهومی رمان، وضوح بیش‌تری می‌یابند.

- فاطمه اکبری‌زاده و رقیه رستم‌پور (۱۴۰۰) در مقاله‌ای تحت عنوان «واکاوی رمزگان‌های ساختاری رمان معاصر لبنان، بررسی موردی: رمان الخطایا الشائعه» براساس نظریه بارت به ترسیم رمزگان نمادین، معنایی و فرهنگی از رمزگان‌های پنج‌گانه پرداخته و دریافته‌اند که داستان با رویکرد واقع‌گرایانه از نمادپردازی دوری جسته است و سه محور اساسی مقاومت، شهادت‌طلبی و خانواده به عنوان رمزگان فرهنگی در روایت، جلوه‌گر شده است.

- خلود بن عبداللطیف بن صالح الجواهر (۲۰۲۰) در مقاله‌ای با عنوان «التقلیل فی رواية (زهور فان

غوخ) المقبول العلوی» به بررسی تقابل مکانی بین روستا، شهر و هم چنین تضاد اخبار روزنامه‌ها در ابتدا و انتهای روایت پرداخته است.

- حمید ایمانی زرنق (۱۳۹۹) در پایان‌نامه‌ای تحت عنوان «تحلیل و بررسی رمان ساقه بامبو براساس نظریه پنج رمزگان رولان بارت»، را براساس نظریه پنج رمزگان بارت با رویکرد توصیفی - تحلیلی مطالعه کرده و بر این عقیده است که نویسنده بحران هویت گمشده را در کانون روایت جای داده - است. شخصیت اصلی، هم‌چون نماد این چالش در کشاکش میان تعلق و بیگانگی سرگردان است. وی رمزهای معنایی را در تاروپود روایت تنیده است از جمله پیشه دست‌فروشی که دلالت بر خودباختگی و ناتوانی است، این عناصر علل و انگیزه‌های این شخصیت بی‌نشان را برای کنش‌های بی‌ثبات تبیین می‌نماید.

- رقیه رستم‌پور و زهرا آقاجانی علیشاه (۲۰۲۰م) در خوانشی با عنوان «التحليل الروایي فی رواية "فی قلبی أنثی عبرية" وفق نظرية رولان بارت "الشفرات الخمس"» مفاهیم، معما و رویدادهای مهم آن را تحلیل کرده و دریافتند که رمز تفسیری و رمز حوادث بخش عمده‌ای از رمان را به خود اختصاص داده است؛ چراکه ساختار رمان، در چرخش میان اتفاقات و کشف اسرار است. اما رمزگان نمادین در تقابل دوتایی و رمز نشانه‌شناختی در معانی ضمنی جملات به غنای متن می‌افزاید.

- علی قهرمانی و آرزو شیدایی و صدیقه حسینی (۱۳۹۸) در خوانشی با عنوان «تحلیل داستان الغریب نجیب کیلانی بر مبنای رمزگان پنج‌گانه بارت» طبق الگوی ساختارگرایانه به بررسی این داستان پرداخته و دریافتند که نفاق چون بیماری فراگیر، در ساختار داستان به‌عنوان رمزگان فرهنگی مطرح شده است و نویسنده قهرمان اصلی را نماد آن معرفی می‌کند. وی شغل منشی‌گری که نمادی از اطاعت مطلق است را به‌عنوان رمزگان معنایی در روایت جای داده است.

- پروانه علی‌پور شیرازی (۱۳۹۶) در پایان‌نامه‌ای با عنوان «بررسی نشانه‌شناسی روایت در دو اثر ضمایر و نامه شاهپور و آهوانش به روایت مراد فدایی‌نیا برپایه رمزگان رولان بارت» به تحلیل پرداخته و دریافته که نویسنده در ساختار خویش، بیش از هر چیز بر واحدهای کنشی و معنایی بهره برده است و آثار را به‌گونه‌ای هذلولی شکل بدل ساخته است. در این هندسه معنایی، اثر به خود رجوع می‌کند.

با توجه به مطالعات موجود دریافت می‌شود که رمان زهور فان غوخ به قلم العلوی در حاشیه توجه باقی مانده است و تا به حال در گذرگاه تفسیری پنج‌رمزگان بارت، جایگاهی نیافته است.

۱-۳. مفاهیم نظری

۱-۳-۱. رویکرد بارت

روایت‌شناسی^۱ رولان بارت (۱۹۸۰-۱۹۱۵) در دهه ۱۹۷۰ به اوج خود رسید و در پیدایش و گسترش ساخت‌گرایی ادبی، سهم بسزایی داشت» (تقی‌زاد، ۱۳۹۲: ۴). وی به‌عنوان نظریه‌پرداز بزرگ در حوزه روایت‌شناسی بر این باور است که معنای متن در خودِ متن نهفته است و ارتباطی با نیت نویسنده ندارد» (هارلند^۲، ۱۳۹۶: ۸۶۴). «متن، گفتاری است که مرجع آن زبان، پیامی است که مرجع آن رمزگان و کنشی است که مرجع آن توانش است» (همان: ۱۰۵۴). تا پیش از بارت معنای کلیدیِ متن، فقط شامل آثار نوشتاری بود اما بارت تمایز بین «ثبت نوشتاری، بیان گفتاری و نمایانگر تصویری را از میان برداشت و نوشتار را نظام ارتباط انسانی تلقی کرد» (احمدی، ۱۳۸۱: ۴۹-۵۰). بارت برای مشخص کردن متن، دو اصطلاح جدید وضع کرد ۱- نویسنده محور ۲- خواننده محور. هدف از متنِ خواننده محور، واکنش کورکورانه خواننده نسبت به آن است. خواننده، منظور و نیت چنین متنی را به راحتی می‌پذیرد بی‌آن‌که به تفکر نیاز داشته باشد. درحالی‌که متنِ نویسنده محور به خواننده نیاز دارد بدین معنا که خود خواننده باید همه چیز را جستجو، کشف و درک کند تا به مفهوم آن‌ها پی‌برد. بنابراین، متن زمانی ارزشمند است که خواننده در آن تنها مصرف‌کننده نباشد بلکه خود تولیدکننده آن باشد» (میرصادقی، ۱۳۹۹: ۱۶۶). به اعتقاد بارت هیچ متنی بدون ارجاع به یک نظام ضمنی واحدها و قاعده‌ها ترکیب نمی‌شود. متن در تمام جلوه‌های فرهنگی بشر اعم از: قصه، اسطوره، افسانه، داستان و امثال این‌هاست» (مختاری، ۱۴۰۱: ۳۸). بارت در کتاب /س/ زد و تحلیل یک متن ادبی رئالیستی بدین نتیجه رسید که معنای صریح، اولین معنا نیست بلکه خود یک معنای ضمنی دیگر است» (سجودی، ۱۳۹۵: ۷۴). بارت مفهوم دلالت ضمنی^۳ را وارد نظام نشانه‌ای خود می‌کند» (تریفوناس، ۱۳۹۴: ۶-۵). معنای صریح یا دلالت صریح، همان «نشانه» است و متشکل از نشان‌شده، نشانگر یا مدلول و دال به‌عنوان سطح اول معنایی، معنای تحت‌اللفظی یا ظاهری نشانه را شرح می‌دهد» (پورمند، ۱۳۹۶: ۳۳). هم‌چنین فرمول مشهور سوسور یعنی دال، مدلول و نشانه، را به فرمول «معنا، شکل، مفهوم و دلالت» تغییر داد» (کریمی، ۱۳۹۶: ۵۵). و با یادآوری این‌که سوسور «زبان‌شناسی^۴ را صرفاً بخشی از علم عمومی نشانه‌ها

1. Narratology

2. Harland

3. connotation

4. linguistics

برمی‌شمارد» استدلال می‌کند «هیچ راهی برای گریز از زبان نیست، اندیشیدن بدان چه چیزی بر آن دلالت دارد به‌ناچار بازآمدن به عرصه تفرد زبان است، هیچ معنایی وجود ندارد که فارغ از دلالت باشد و دنیای مدلول‌ها جز همان دنیای زبان نیست» (آلن^۱، ۱۳۹۲: ۷۹). رولان بارت پس از چند سال دچار تحول عمیقی شد و این تحول با انتشار کتاب *سارازین رخ داد*. نکته‌ای که در آثار وی بسیار جلب توجه می‌کند این است که او در تمام آثار خود از طریق رمزگان‌ها در پی کشف و استخراج معانی نهفته در متون است.

۲-۲. رمزگان

در برخی منابع از رمز با عنوان «الترمیز» یاد شده است و قطعاً رمز یا (کُد) یکی از سه شاخه نشانه است که در کنار آیکون (تصویر) و علامت (نشانه قراردادی) قرار می‌گیرد. برخلاف تصور رایج که رمزگان را صرفاً کاهش دال و گسترش مدلول می‌داند، رمزگان نوعی تراکم معنایی ایجاد می‌کند، به این معنا که معنا نه تنها منتقل، بلکه شکل‌دهی و تقویت می‌شود» (چندلر، ۱۳۹۴: ۴۰۲، ۴۰۱). از دیدگاه نظریه‌پردازان، رمزگان نه تنها توسط انسان خلق می‌شود بلکه یک قالب نمادین و راهنمایی برای شناخت و درک معنای نهفته در متن است» (العموری، ۱۳۹۵: ۱۰۸). به بیان دیگر نشانه‌ها بدون قرار گرفتن در یک رمزگان فاقد معنا هستند، زیرا رمزگان چارچوبی را فراهم می‌آورد تا نشانه‌ها در آن به جایگاه مفهومی خود برسند. بنابراین چیزی که در قلمرو رمزگان نباشد نشانه نیست» (چندلر، ۱۳۹۴: ۴۰۲، ۴۰۱). دیدگاه بارت درباره رمزگان‌ها بیان می‌کند که متن صورت تحقیق‌یافته یک رمزگان نیست بلکه گذرگاهی است که رمزگان‌های متعدد از آن عبور می‌کنند» (مکاریک^۲، ۱۳۸۸: ۳۸). بارت در *س/زد متن* را حاصل تعامل رمزگان‌ها می‌داند و نوعی طبقه‌بندی پنج‌گانه از انواع رمزگان‌های دخیل در سازوکارهای معنایی متن ارائه می‌دهد» (سجودی، ۱۳۹۵: ۱۴۷).

این دیدگاه نشان می‌دهد که رمزگان‌ها نه تنها بخشی از متن، بلکه نیروی محرکه‌ای برای پویایی معنایی آن هستند. روش بارت تقطیع داستان یا به عبارتی «فروپاشاندن آن» است. بارت می‌گوید «آنچه در داستان توجه مرا به خود جلب می‌کند، معنای آن به‌طور خاص و یا ساختار آن نیست، بلکه جرح و تعدیل‌هایی است که خود بر ساختار وارد می‌کنم. سرعت خواندنم را تغییر می‌دهم، بعضی بخش‌ها را نادیده می‌گیرم، کلیت متن را در نظر می‌گیرم و یا خود را سرگرم جزئیات می‌کنم»

1. Allen

2. Makaryk

(کالر^۱، ۱۳۰، ۱۳۸۹: ۱۲۹). رولان بارت هم چنین بیان می کند که ساختار متن از نظر ما قابل کشف نیست، بلکه آفریدنی است. وی معتقد است که کم و کاستی های متن، ردپایی از گریزهای معنایی آن هستند. بنابراین متن یک تصویر متوازن و یک پارچه نیست، بلکه شاکله مبهمی از معنای در هم تنیده است» (پیرلوجه، ۳۹۱، ۱۳۹۵: ۳۹۵). بارت با معرفی پنج رمزگان نشان می دهد که خوانش متن یک فرآیند پویا، تفسیری و تأویلی است که توسط رمزگان ها هدایت می شود پژوهش حاضر از میان رمزگان ها، دو رمزگان معنایی و نمادین را برای بررسی رمان زهورفان غوخ برمی گزیند.

۳. تحلیل ساختاری رمان زهورفان غوخ

خلاصه رمان

رمان زهورفان غوخ سه داستان تودرتو با زمان و مکان های متفاوت را در پنجاه و شش فصل به تصویر می کشد و رویداد سال های (۲۰۱۷-۱۸۶۸) را روایت می کند. العلوی ابتدا و انتهای رمان را با تکه خبرهایی از روزنامه درباره تابلوی مسروقه «گل های خشخاش» اثر ونسان ونگوگ^۲ مزین می کند. در روایت ابتدایی حمید (راوی داستان) از یک سمساری در بازار حراجی، تابلوی مذکور را به قیمت ناچیز بیست و پنج ریال خریداری می کند و زمانی که متوجه ارزش و قدمت آن می شود، با تمام وجود برای حفظ آن و یافتن راهی برای پولدار شدن تلاش می کند. در لابه لای روایت اول در قاهره، روایت دوم شکل می گیرد و ماجرای سرقت تابلو از موزه توسط رئوف و هم چنین برنامه ریزی های محسن برای سرقت، فروش و جعل تابلو مطرح می شود. العلوی در این میان به اتفاقات داستان سوم می پردازد و برای شرح زندگی ونگوگ، خواننده را به کشورهای اروپایی برده و با روحیات حساس هنرمندان آشنا می کند. رمان بدون وقفه به اتفاقات بین مکه و قاهره در حال رفت و برگشت است. در انتهای رمان، سرنوشت تابلوی اصلی و جعلی گل های خشخاش مبهم باقی می ماند و نویسنده ادامه داستان را به عهده خواننده واگذار می کند.

۳-۱. رمزگان معنایی

رمزگان معنایی با ویژگی ها سروکار دارد، اعم از این که ویژگی ها روان شناختی، مرتبط با شخصیت یا مکان باشد» (سجودی، ۱۳۸۵: ۳۶۸). بارت معتقد است این رمزگان حاوی معنای ضمنی است.

1. Culler

2. Vincent Van Gogh

دال‌های خاصی، این معانی را پیش روی خواننده قرار می‌دهند و یا توسط جرقه‌ای برای خواننده معنادار می‌شود. مقصود از رمزگان معنایی، معناهای ضمنی است که از اشارات معنایی یا بازی‌های معنا بهره می‌گیرد و توسط دال‌های به خصوصی ایجاد می‌گردد» (کشاوری قدیمی، ۱۴۰۱: ۱۸۶ به نقل از سجودی). این رمزگان به دلالت‌های کمابیش خصلت‌نما، روان‌شناسی^۱ و محیط اطراف ارتباط می‌یابد و به تعبیری جهان شناخت‌هاست» (همان: ۱۴۰۱، به نقل از احمدی). در رمان زهورفان غوخ با شخصیت‌های سعودی، مصری و اروپایی مواجه هستیم که هر کدام براساس اعتقادات و رویکردهای خویش، مجموعه‌های متفاوتی را شامل می‌شوند که رمزگان معنایی، نوع شخصیت آنان را در رمان به تصویر می‌کشاند. در این بین حمید به عنوان راوی داستان، شخصیت بی‌طرفی است که داستان را با زبان خویش روایت می‌کند. گاهی از احساسات درونی و مکالمات خویش صحبت کرده و گاهی اتفاقات حال و گذشته را بیان می‌کند.

حمید «راوی داستان»

حمید شخصیت محوری روایت در داستان حضوری مبهم و در عین حال تأثیرگذار دارد. نام او تنها دوبار در متن، به صراحت ذکر می‌شود. نخست از زبان دوستش فیصل که با خطاب مستقیم، هویت او را برای خواننده روشن می‌سازد. «صدیقی العزیز حمید لی طلب صغیر عندک!»ⁱ (العلوی، ۲۰۱۸: ۴۷) و بار دیگر در پایان صفحه داستان، نویسنده داستان العلوی او را مخاطب قرار می‌دهد. «لم یکن حمید یعلم أن اللوحة التي إشتراها بثمانٍ بخسٍ من أسواق الحردة في مكة ستكسرُ رتابةً حیاته»ⁱⁱ (العلوی، ۲۰۱۸: ۲۲۹). مبهم بودن نام راوی، ترفندی برای خلق معنای ضمنی و هویتی رمزآلود به‌شمار می‌رود. تا صفحه چهار و هفت داستان، خواننده بی‌آن که نام او را بداند، در ابهام به‌سر می‌برد. از جهتی دیگر، صفحه تیره‌رنگ پایانی نیز حامل نشانه‌هایی از معناهای ضمنی و مبهم بودن سرنوشت حمید و اثر رازآلود «گل‌های-خشخاش» است. رنگ تیره در روان‌شناسی اغلب با آینده مبهم درهم آمیخته است. حمید پس از خرید تابلو، بسیار تلاش می‌کند تا با فروش آن، بحران‌های اقتصادی خویش را برطرف نماید. برای دستیابی به اطلاعات و یافتن مشتری، حتی حاضر به فروش طلاهای همسرش می‌شود تا بتواند کامپیوتری تهیه کرده و مسیر جدیدی برای خود بگشاید. این کشاکش بین امید و تردید، روایت را به‌سوی تأملی ژرف درباره نقش اشیا، خاطرات و سرنوشت‌های نامعلوم سوق می‌دهد» (همان: ۶۸).

فیصل

در این متن، نویسنده از شیوه‌ای غیرمستقیم برای توصیف ویژگی‌های شخصیتی فیصل بهره می‌گیرد. به جای بیان صریح خصوصیات درونی، رفتارها و کلام او را به گونه‌ای ترسیم می‌کند که خواننده بتواند از خلال تعاملات شخصیت‌ها، به شناختی عمیق‌تر از وی دست یابد. برسد. دیالوگ‌های بین حمید و فیصل در ترسیم این ویژگی‌ها نقش بسزایی دارند. «بدا فیصل - کما هی عاده - صامتاً لایتکلم إلا بحساب، ربما بسبب خجله أو حسن تربيته أو كليهما معاً... فیصل: علی تجشّمک العناء في مرافقتي إلى الحراج... حمید: هذا هو أسلوبه في الحديث. يعتذر ويتأسف حتى لو أخذ منديلاً ورقياً من فوق مكتبك أو تناول أحد أفلامك، أو اصطدم بك في رواقٍ أو على عتبة بابٍ، فأنه يبادرُ إلى الاعتذار»ⁱⁱⁱ (العلوی، ۲۰۱۸: ۲۰). شاید تربیت خانوادگی و یا خجالتی بودن فیصل، او را به شخصیتی بسیار مودب و ملاحظه‌کار تبدیل کرده است. او حتی برای کوچک‌ترین رفتار هم‌چون برداشتن دستمال کاغذی یا برخورد ناخواسته با دیگران، بی‌درنگ عذرخواهی می‌کند، نحوه تعامل و گفتار او نشان‌دهنده احترام عمیق به دیگران و دقت در انتخاب واژه‌هاست. این ویژگی‌ها از درایت و شعور او در سخنوری و رفتار اجتماعی حکایت دارند.

محسن

محسن رمال به عنوان شخصیت منفی داستان، با ویژگی‌های ظاهری و رفتاری خاصی معرفی می‌شود. قد بلند، موهای مجعد و دندان‌های زرد که ناشی از سیگار است، تصویری از یک فرد بی‌پروا را در ذهن خواننده ترسیم می‌کند. هم‌چنین لبخند محسن و دست‌دادن او با رئوف، تلاشی آشکار برای جلب اعتماد و فریب دادن رئوف تلقی می‌شود» (همان: ۷۹). این توصیفات به طور ضمنی، شخصیت خوش‌گذران او را نیز نمایان می‌سازد. «أنَّ محسن كانت لديه شقّة في بنایة قديمة في حيّ الكيت كات وذاق فيها رؤوف طعم النساء اللواتي كنّ لايشبهن زوجته لافي الأفعال ولا في الكلام. كان يُصرف كلّ معاشه الشهري عليهنّ وعلى الحشيش»^{iv} (همان: ۸۰). نویسنده با بهره‌گیری از رمزگان معنایی، حرص و طمع محسن را از خلال مکالمه وی با رئوف، آشکار می‌سازد و نشان می‌دهد که برای رسیدن به خواسته‌هایش از هیچ کاری دریغ نمی‌کند. «لاحلّ يا صديقي لخالنا المائلة سوى الهجرة من البلد... المال موجود، ونحن نراه أمام أعيننا كلّ يوم في المتحف، في الدّور الثّاني تحديداً. رؤوف: تقصّد لوحة أزهار الخ-ش-خ-...؟ محسن: نعم هي التي أعينها! حجمها الصغير الذي يسهل إخفاؤه دون أن يلحظ عليك ذلك أيُّ احدٍ وثمنها المرتفع»^v (همان: ۸۳-۸۵). از منظر ساختاری، متن با بهره‌گیری از توصیفات و دیالوگ‌های زنده، شخصیت‌پردازی را به خوبی پیش می‌برد. جزئیات ظاهری افراد، خواننده را در خلق تصویری واضح از

شخصیت‌ها یاری می‌کند و شیوه روایت، مخاطب را به تأمل در ماهیت و انگیزه‌های آنان فرامی‌خواند.

رئوف

العلوی با بهره‌گیری از ارتباط معنوی رئوف با خدا، شخصیت واقعی او را به تصویر می‌کشد. این پیوند معنوی حلقه گم‌شده‌ای در زندگی رئوف است که با بیماری دختر خردسالش دوباره در وجود او جان می‌گیرد. بازگشت به معنویت، نقطه عطفی در زندگی رئوف است، لحظه‌ای که او را از منجلاب توطئه‌های محسن نجات می‌دهد. «ذهب رؤوفُ إلى صلاة الفجر بعد انقطاع طويل واستمع للإمام يتلو آيات من القرآن الكريم، فاهتزت روحه وارتعش جسده، مرة شريط حياته أمامه بكل خيباته وأفراحه القليلة في لحظات. بعد ذلك الفجر تغيرت حياته تمامًا وأصبح رجلاً آخر»^{vi} (همان: ۲۰۷). رئوف در مسیری پرفراز و نشیب از حقیقت زندگی منحرف شده بود درحالی‌که شخصیت منفی محسن نقش مهمی در سقوط وی داشت. اما لطف خداوند و عشق رئوف به همسر و فرزندش، او را به مسیر درست زندگی باز می‌گرداند.

دکتر گاشه

حضور دکتر گاشه در زندگی ونگوگ فراتر از وظیفه پزشکی است. او نه تنها برای مراقبت از سلامت جسمانی ونگوگ تلاش می‌کند، بلکه در پی یافتن راهی برای بهبود روحی و روانی او نیز است. این نقش پزشک و نگهبان بودن یکی از ابعاد معنوی شخصیت وی می‌باشد. «کان ونگوگ يشعُر بالسعادة لوجوده في اوفيرسورواز التي أعطته الحرية التي لم يحصل عليها في سان ريمي، كان هذا اقتراحاً من الدكتور غاشية. لم يدخله المستشفى بل قرر أن يجعله يعالج نفسه بفنّة الشيء الأقرب إلى نفسه»^{vii} (همان: ۱۱۸). پیشنهاد اقامت در خانه و نقاشی در طبیعت، از شناخت عمیق گاشه از روحيات ونگوگ است. این تعامل نشان‌دهنده جایگاه هنر به عنوان عامل درمان و همچنین فهم دکتر گاشه از ماهیت روانی هنرمند است. دکتر گاشه در کنار ونگوگ وقت می‌گذراند همین سبب شد تا ونگوگ پرتره‌ای از دکتر گاشه رسم کند. پرتره دکتر گاشه، حاوی رمزگان معنایی مهمی است که به درک شخصیت او و فضایی که در آن زیست می‌کرد، کمک می‌کند. از جهتی دیگر دکتر گاشه، پس از حادثه تیراندازی به خود، کنار او حاضر می‌شود و سعی می‌کند به او کمک کند اما نمی‌تواند مانع مرگ وی شود. «اكتشف غوستاف رافو، مالك بنایة... في الحقول المجاور... إقترب منه وحينما رأى المسدّس إنطلق مسرعاً ليستدعي الدكتور غاشية فجاء معه من الفور. كان فان غوخ قد فارق الحياة»^{viii} (همان: ۱۲۱).

۳-۲. رمزگان نمادین

بارت در آغاز *اس/زد* نشان می‌دهد که چگونه برخی از مشخصه‌های معنایی نهفته در متن، در قالب تقابل‌های دوگانه هم‌چون (درون/ برون، گرما/ سرما) در یک نظام تقابلی سازمان می‌یابند و جایگاه بنیادی متن را تعیین می‌کنند. این تقابل‌های دوگانه همان جایگاه‌های اجتماعی‌اند که بر مبنای ایدئولوژیکی شکل گرفته‌اند» (سجودی، ۱۳۸۵: ۳۶۹). به بیان دیگر، این تقابل‌های دوگانه در حیطه اجتماعی زبان عمل می‌کنند و نشانه‌های آن‌ها در سازه‌های متن، هم درون‌متنی و هم میان‌متنی، قابل مشاهده است» (گرین^۱، ۱۳۸۳: ۱۱۹). رمزگان نمادین هم‌چون دیگر رمزگان‌های معنایی از پیش در متن وجود دارد و تنها نقش خواننده، کشف و بازنمایی این نشانه‌هاست. در این رمان، الگوهای تقابل دوگانه به‌ویژه در ارتباط با مکان، زمان و شخصیت‌ها شکل گرفته و به خواننده امکان درک روابط معنایی نهفته در متن را می‌دهد.

۳-۲-۱. تقابل مکانی

گاستون باشلار^۲ در کتابی با ترجمه بحرآوی، به بررسی مفهوم دوگانگی مکان و مطالعه ارزش‌های نمادینی پرداخته است که با منظره ارتباط دارند. این مناظر می‌توانند دیدگاه راوی یا شخصیت‌ها را در مکان‌های بسته و باز نشان دهند» (بحرآوی، ۱۹۹۰: ۲۷). در این رمان، تضادهای مکانی در فضاهای متنوعی به چشم می‌خورد که نمایانگر تضادهای موجود در زندگی شخصیت‌هاست.

روستا و شهر

ونگوگ روستا را مکانی امن و آرام می‌داند که در مقابل شهر پریهاو قرار دارد. این تضاد نمادین نشان‌دهنده تفاوت بنیادین میان زندگی در شهر و روستا است. شهر تأثیر منفی بر روح و جسم وونگوگ دارند و مکان ناامن و پر استرس معرفی می‌شود. در مقابل، روستا مکانی آرام و الهام‌بخش برای وونگوگ است. «یتأمل الحقول المجاورة له. هذا المكان بالذات يحرك رغبته في الرسم، وهناك رسم عدة أعمال من بينها لوحة "غرفة نوم في آرل" و "منظر طبيعي لطريق وأشجار مشذبة" ولوحة "الطريق عبر حقول الصفصاف"»^{ix} (همان: ۱۰۶). روستا حس زیبایی در وونگوگ ایجاد می‌کند طوری که وی دیگر تمایلی برای بازگشت به پاریس ندارد و به دنبال گرما و نور آرام‌بخش خورشید، به جنوب فرانسه می‌رود» (همان: ۱۰۴). از دید وونگوگ روستاییان به سبب آرامش و یک‌دل بودن با شهرنشین‌ها متفاوتند و این

1. Greene

2. Gaston Bachelard

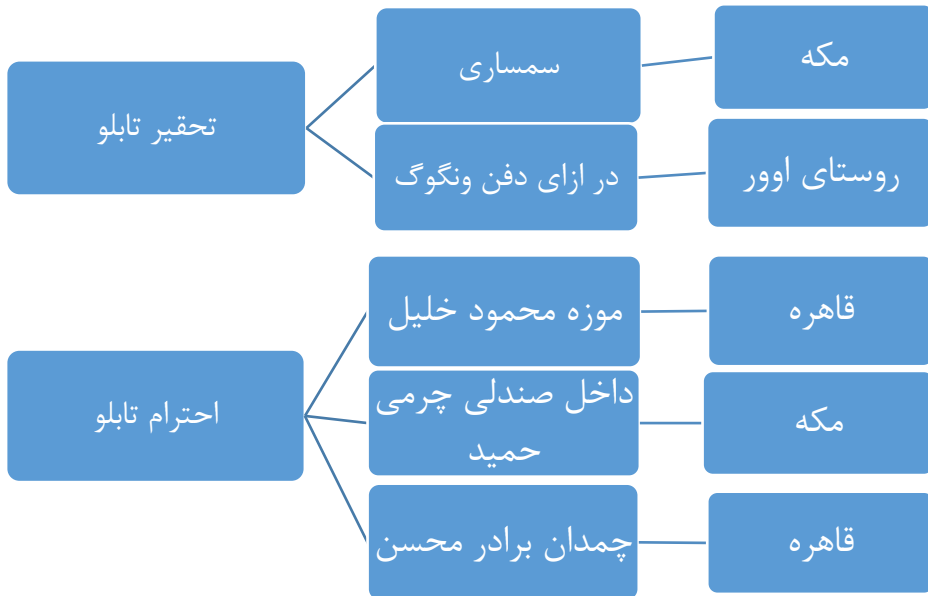
تفاوت شاید به سبب زندگی در دامن طبیعت است» (همان: ۱۰۹). ونگوگ بیمارستان را چون شهر، ناامن می‌پندارد زیرا احساس می‌کند با ادامه اقامتش در آسایشگاه و بیمارستان، اوضاع روحی و جسمی‌اش رو به وخامت می‌رود. «بدأت حالته العقلیة تسوء. نوبات التشنُّج تزايدت بعد دخوله المستشفى، وإذا مرت تلك النوبات بسلام، فإنَّها كانت فيما بعد تترك آثارها في روحه وجسده لأسابيع»^x (همان: ۱۱۶) جای دیگر «كان يشعر أنَّ استمراره في المكوث في هذه المصحَّة سيؤدِّي به إلى حالاتٍ مرضيَّةٍ ونفسيَّةٍ أسوأ»^{xi} (همان: ۱۱۷).

بررسی رمزگان نمادین میان شهر به عنوان نماد ناامنی در مقابل روستا به عنوان نماد آرامش و الهام برای هنرمندان قرار گرفته است. این دوگانگی‌ها تأثیرات عمیقی بر روحیه و خلاقیت ونگوگ دارد طوری که آرامش روستا سبب خلاقیت و پرورش هنر در ونگوگ می‌شود.

تحقیر و احترام تابلو

تابلوی گل‌های خشخاش در سه قاره اروپا، آسیا و آفریقا مشاهده می‌شود و بدون توجه به اصل یا جعل بودن آن، در برخی مکان‌ها به عنوان یک اثر هنری ارزشمند، تکریم و در برخی مکان به سبب عدم شناخت ارزش واقعی آن، تحقیر می‌شود و این نشان دهنده تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی در برخورد با آثار هنری است. به عنوان نمونه، دکترگاشه بدون درک ارزش واقعی تابلو، آن را با مبلغ ناچیزی از تئو می‌خرد. «الدكتور غاشبه لاحظ أنَّ هناك مجموعة من اللوحات التي فرغ من رسمها فان غوخ. تناول ثلاث لوحات وكان من ضمنها "زهور الخشخاش". اقرب مرة أخرى من ثيو وهو حاملاً اللوحات وقال له: أدرك يا صديقي أنَّك لن تأخذ مالاً بلا مقابل. خذ النقود وجهَّز لأخيك جنازةً تليقُ به وبِفَنِّه»^{□□□} (همان: ۱۲۲-۱۲۳). یا توصیف حمید از قاب بدشکل و ارزان قیمت تابلو در میان لوازم شکسته سمساری، نمایانگر بی‌توجهی به ارزش هنری آن است» (همان: ۲۴-۲۵). هم‌چنین توصیف مکان‌های تکریم تابلو، مانند موزه محمد محمود خلیل در قاهره، نشان دهنده اهمیت این اثر هنری است. «كان رؤوفٌ يلحظُ أنَّهم دائماً يتوقفون طويلاً أمام لوحة صغيرة مقاسها ۵۳ سم في ۵۴ سم. عرف أنَّها إحدى أهمِّ لوحات الفنان الهولندي فان-غوخ وأنَّ اسمها "زهور الخشخاش". يعرف أنَّ سعرها يُساوي العشرات من الملايين من الدولارات... ويستمع اتوجهات القيمين على المتحف المشددة بمنع الزوار من لمسها أو الإقتراب منها أكثر من اللازم»^{□□□□} (همان: ۷۷). یا حمید زمانی که متوجه ارزش واقعی تابلو می‌شود آن را داخل صندلی واقع در انباری منزلش پنهان می‌کند» (همان: ۵۷). هم‌چنین محسن که به سبب محافظت از تابلوی اصلی، آن را در چمدان برادرش مخفی می‌کند تا بدین وسیله از کشور خارج شده، در امان بماند» (همان: ۱۸۱).

طبق این شکل احترام، نماد ارزشمند بودن و تحقیر، نماد درک نکردن ارزش تابلو است.

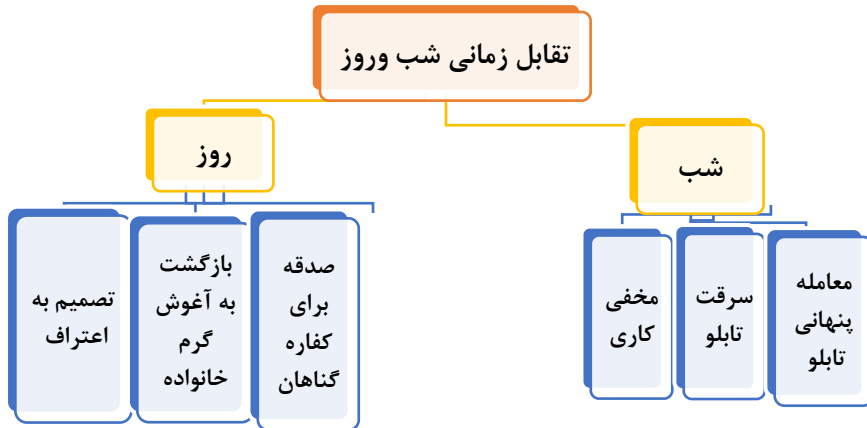
شکل (۱) احترام و تحقیر تابلو

۲-۲-۳. تقابل زمانی

روز و شب

در این رمان، شب و روز به عنوان نمادهای متضادی به کار رفته‌اند. شب به عنوان زمانی برای انجام اعمالی چون سرقت، پنهان کاری و معامله غیرقانونی تعریف شده است. از جمله سرقت تابلو از موزه محمد محمود خلیل توسط رئوف، که بین ساعت سه تا سه و نیم صبح صورت گرفته است» (همان: ۱۵۹). هم چنین دلال عتیقه جات برای معامله، سه صبح را به محسن پیشنهاد می کند تا از تاریکی بهره برد و تابلو را بدون پرداخت مبلغ تعیین شده، به دست آورد» (همان: ۲۰۳). در نهایت پنهان کردن تابلو توسط حمید «کانت ساعات اللیل المتبقیة قمضي بسرعة وكان لابد أن أضع حلولاً ناجعةً لخطواتي المقبلة قبل انبلاج نور الصباح»^{xiv} (همان: ۵۳). در مقابل روز، زمانی برای توبه و اعتراف در نظر گرفته شده است. مانند حضور رئوف در نماز و تصمیم وی به اعتراف که در سپیده صورت می گیرد. «بعد انقضاء صلاة الفجر فكرةً مجنونةً کانت تدورُ في رأس رؤوف بعد بزوغ نور الفجر الباهت انطلق نحو قسم شرطة، الحي الذي يقف فيه المتحف الذي تعرّض للسرقة. سيعترف بكلّ شيء»^{xv} (همان: ۲۰۹). هم چنین مرگ همسایه

پیرحمید که سبب می‌شود او تصمیم به کفاره گناهانش بگیرد و با پول تابلو، مسجدی بسازد» (همان: ۱۹۳). تضاد میان شب و روز در حقیقت تضاد میان گناه و توبه است. شب، نماد گناه و روز، نماد بازگشت و توبه است.

شکل (۲) تقابل شب و روز

زمستان و تابستان

در رمان *زهورفان غوخ* زمستان، نمادی از افسردگی و بیماری و تابستان به عنوان نمادی از سرزندگی و نشاط معرفی شده است. تأثیرات فصل زمستان و تابستان در ونگوگ، به خوبی نشان‌دهنده تغییرات روحی وی در طول سال است. زمستان با سردی و تاریکی‌اش، روح ونگوگ را به افسردگی و مالمخولیایی می‌کشاند. تا حدی که وی را عصبی و ناامید می‌گرداند. جملاتی چون «يجعل روحه معتمة ويغرق في السوداوية... ويصيبه الاكتئاب ما يجعله عصبياً على الدوام»^{xvi} (همان: ۱۰۳) به خوبی بیانگر این حالات هستند. هم‌چنین این فصل سبب می‌شود او از فعالیت‌های هنری خویش به‌ویژه نقاشی باز بماند که این وضعیت روحی در جمله «جعل الطقس السيء أثناء فصل الشتاء متعطلاً عن كل شيء»^{xvii} (همان: ۱۰۴) به وضوح توصیف شده است. در مقابل، ونگوگ با آمدن تابستان و شروع گرما، دوباره به زندگی باز می‌گردد و با اشتیاق و شوق به نقاشی می‌پردازد. نقاشی برای ونگوگ نه تنها یک فعالیت هنری، بلکه راهی برای فرار از افسردگی و بازگشت به زندگی است. تأثیرات این فصل تابستان در این جملات به خوبی بیان شده است. «بسبب لوحة زهورفان غوخ وبما فيها من إحياءات واصل فنيست الرسم باجتهاد وشغف طوال فصلي الربيع والصيف»^{xviii} (همان: ۱۰۹). یا «عندما ارتفعت درجات الحرارة... لم يهدر

فرصة البدء بالرسم في الطبيعة»^{xix} (همان: ۱۰۵).

۳-۲-۳. دوگانه‌های شخصیت

شخصیت در رمان عنصر فعالی است و اعمالی را مرتبط با داستان انجام می‌دهد که به روند داستان کمک می‌کند. شخصیت‌ها در گرایش و نگرش با یک‌دیگر متفاوت هستند و ویژگی‌های خاص خود را دارند. شخصیت به‌تنهایی در جزیره‌ای دورافتاده نیست که کسی به او نزدیک نشود، بلکه از طریق دوگانه بودن براساس روابطی مابین شخصیت‌ها، تعیین می‌گردد و این همان منبع اهمیت شناسایی و محورهای معنایی است که به شکل‌گیری شخصیت‌ها، در کنار هم کمک می‌کند» (هامون، ۲۰۱۳: ۱۶، ۱۵). در تحلیل این رمان به بررسی ویژگی‌های شخصیت‌ها و رفتارها و تأثیرات اجتماعی و فرهنگی ایشان پرداخته می‌شود.

شخصیت حمید و فیصل

در این رمان، فیصل فردی مؤدب و محترم معرفی شده است که حتی برای کوچک‌ترین کار مانند برداشتن دستمال کاغذی یا خودکار، عذرخواهی و اظهار تأسف می‌کند» (همان: ۲۰). این رفتار نشان‌دهنده حساسیت او به حقوق دیگران و احترام به آنان است. در مقابل، حمید در موقعیت غیرمنتظره‌ای مانند باز شدن داشبورد ماشین فیصل، نمی‌تواند بر کنجکاوای خویش غلبه کند. «انفتح فجأة درج السيارة الداخلي. كدت أقتل باب الدراج ولكن فضولي كان أكبر. تناولت الألبوم. رأيت صوراً كثيرة لفیصل وزوجته، ثم أخرجت صورة وأخفيها في جيب السفلى»^{xx} (همان: ۳۹). تحصیلات فیصل در رشته علوم سیاسی و تسلط به زبان انگلیسی، مهارت‌های او را نشان می‌دهد که در موقعیت‌های متفاوت اجتماعی و حرفه‌ای او را یاری می‌کند. «فیصل، تخرج في الجامعة من قسم العلوم السياسية ويتقن اللغة الإنكليزية تحديقاً وكتابة»^{xxi} (همان: ۱۴). اما حمید به دلیل مشکلات مالی خانواده در ادامه تحصیل موفق نمی‌شود و این موضوع نمایانگر تأثیر شرایط اقتصادی بر زندگی او و یکی از چالش‌های اصلی شخصیت وی در رمان است» (همان: ۳۲).

شخصیت رئوف و محسن

در این رمان دوگانه‌های رفتاری رئوف و فیصل به وضوح تفاوت‌های اخلاقی و شخصیتی آنان را برجسته می‌کند. برای مثال: رئوف فارغ‌التحصیل دانشکده هنرهای زیبا و مسلط به سه زبان انگلیسی، فرانسوی و آلمانی است و به‌واسطه این مهارت‌ها، به توصیه یکی از دوستان پدرش در موزه‌ای مشغول

به کار می‌شود. این ویژگی‌ها تلاش و پشتکار او در کسب دانش و علاقه عمیق به هنر و فرهنگ را نشان می‌دهد» (همان: ۷۵-۷۶). اما در مورد تحصیلات محسن اطلاعاتی در متن وجود ندارد. در عوض، محسن با توجه به خصوصیات ظاهری‌اش که پیش‌تر ذکر شد، به سلامت جسمی خود بی‌توجه است. هم‌چنین زمانی که تمام حقوق ماهیانه‌اش را صرف خوش‌گذرانی‌های شبانه نامتعارف می‌کند، در رمان فردی بی‌بندوبار و بی‌مسئولیت معرفی شده است» (همان: ۸۰). وی با نیت اجرای نقشه سرقت تابلو، به‌عنوان راهنمای جهانگردان در موزه مشغول به کار می‌شود. طمع و نادرستی محسن به شکست منجر می‌شود زیرا وی به‌جای تلاش و پشتکار، در پی راه‌های آسان و نادرست است. در نتیجه، محسن نماد انسان طماعی است که نقشه‌هایش برباد می‌رود و مثل معروف «بارِ کج به منزل نمی‌رسد» درباره وی صدق می‌کند. اما رثوف با ندامت، از تجربیات گذشته عبرت گرفته و به زندگی سالم خویش باز می‌گردد.

۳-۲-۴. حمید و وجدانش

تک‌گویی درونی، بیان اندیشه هنگام ظهور آن در ذهن، پیش از شکل‌گیری نهایی است. در این روش، خواننده مستقیماً به جریان افکار شخصیت داستان و واکنش او نسبت به محیط اطراف، وارد می‌شود و سیر افکار وی را دنبال می‌کند» (میرصادقی، به نقل از محمودی، ۱۳۹۳: ۹۲). به قولی دیگر مکالمه درونی، جریان ناب فکری است که ذهن نیمه هوشیار، ضمیرخودآگاه و ناخودآگاه را به حرکت در می‌آورد. این نوع مکالمه درونی، صدای درونی و هم‌چنین واحد سنجش اخلاقی ماست» (رازنوسکی^۱، ۱۴۰۰: ۱۳). در این بخش مکالمه درونی حمید یا راوی بررسی می‌گردد و تضاد بین او و وجدانش را نشان می‌دهد. درگیری حمید با وجدانش نمونه‌ای از تضاد بین عقل و غریزه است. وی در موقعیت‌های متفاوت با احساس گناه و تردید مواجه می‌گردد که نشان‌دهنده تضاد درونی است. حمید به سبب دیدن عکس همسر فیصل و برداشتن آن، احساس گناه کرده، سپس خود را سرزنش و شیطان را لعنت می‌کند. «لعنتُ الشیطان بصوت خفیض وشعرتُ بتأنیب الضمیر لفعلي تلک»^{xxii} (همان، ۲۰۱۸: ۳۹). حمید با یادآوری مخفی کردن عکس همسر همکارش، در مقابل همسر خویش، دچار عذاب وجدان می‌شود و احساس می‌کند در پست‌ترین درجه انسانی قرار گرفته است» (همان: ۴۲). حمید نماد یک شخصیت سرزنشگر است که نفس لوّامه او را رها نمی‌کند. وی با وجدان،

ارزش‌ها و غریزه خویش در تناقض است. این پیام‌ها به خواننده یادآوری می‌کنند که تنها راه رسیدن به آرامش درونی، هماهنگی بین عقل و غریزه و همچنین مسئولیت‌پذیری اعمال است.

۳. نتیجه‌گیری

این پژوهش به تحلیل و بررسی لایه‌های رمان زهورفان غوخ اثر مقبول العلوی، با تمرکز بر نظریه رمزگان‌های ساختاری رولان بارت، در دو رمزگان معنایی و نمادین پرداخته است. العلوی با استفاده از بیان کمینه‌های مفهومی و انعکاس مفاهیم مرتبط با شخصیت‌های داستان، از طریق اشارات غیرمستقیم ویژگی‌هایی از افراد را ترسیم می‌کند که دلالت بر مفاهیم متنوعی در بستر داستان دارند.

شخصیت	رمزگان معنایی
حمید	۱- تغییر رویه زندگی پس از خرید تابلو و پی بردن به ارزش آن. ۲- تلاش بسیار برای فروش تابلو و برطرف کردن مشکلات مالی.
فیصل	۱- مؤدب و محترم بودن. ۲- عاقل بودن و درایت داشتن.
محسن	۱- فریب دادن دیگران برای رسیدن به اهداف شوم خویش. ۲- طراحی نقشه سرقت تابلو. ۳- طماع بودن.
رئوف	۱- فریب خوردن توسط وسوسه‌های محسن. ۲- ارتباط معنوی با خدا. ۳- توبه و بازگشت به زندگی گذشته.
دکتر گاشه	۱- علاقه‌مند به هنر ۲- همراه و مشوق ونگوگ به نقاشی برای درمان از طریق ارتباط با طبیعت

جدول (۱) رمزگان معنایی زهورفان غوخ

این متن به‌وضوح بر اهمیت رمزگان معنایی بارت در روایت داستان تأکید دارد. بنابر نظریه بارت این روایت ادبی، نه تنها یک روایت خطی، بلکه یک شبکه پیچیده از رمزگان‌های متداخل است که معنا را پویا، متغیر و چندلایه می‌سازد. همان‌گونه که پیش‌تر ذکر شد رمزگان معنایی، شامل دلالت‌های ضمنی است و نقش کلیدی در ترسیم شخصیت‌ها و فضای داستان دارد و همچنین طبق دیدگاه بارت، این رمزگان از طریق دال‌های خاص به خواننده القا می‌شود که همین امر در روایت زهورفان غوخ نیز

مشاهده می‌گردد جایی که شخصیت‌ها براساس ویژگی‌های فردی خویش از رمزگان‌های مختلف بهره می‌برند. شخصیت حمید به‌عنوان راوی داستان، بی‌طرفی در نقل حوادث را حفظ می‌کند اما در عین حال، حضور او مبهم و رازآلود است. نام حمید تنها دوبار در متن ذکر می‌شود که این امر بر نقش رمزگان معنایی در شکل‌گیری هویت او تأکید دارد. هم‌چنین صفحه پایانی داستان با رنگ تیره، نوعی فضای مبهم را ایجاد می‌کند که بر سرنوشت نامعلوم حمید و تابلوی گل‌های خشخاش دلالت دارد. ویژگی شخصیتی فیصل از طریق تعاملات غیرمستقیم و دیالوگ‌های وی نمایان می‌گردد. خجالت و ادب ذاتی او نمایان‌گر تربیت خانوادگی و دقت نظر او در انتخاب واژه‌ها است. ویژگی‌های ظاهری محسن به‌عنوان شخصیت منفی داستان (مانند دندان زرد ناشی از سیگار) به خواننده حس بی‌پروایی و فریبکاری را منتقل می‌کند و جاه‌طلبی او در دستیابی به ثروت از طریق اقدامات غیراخلاقی نیز از رمزگان معنایی بهره می‌گیرد. همین‌طور بازگشت رئوف به معنویت، نقطه عطفی در روایت است. وی پس از شنیدن تلاوت آیات قرآن پیش از نماز صبحگاهی، دچار تحول روحی شده و درگذر از شک به یقین، خویش را از تاریکی گمراهی به روشنایی حقیقت می‌رساند. رابطه دکتر گاشه با ونگوگ فراتر از یک تعامل پزشکی است. پیشنهاد وی برای درمان ونگوگ از طریق هنر و علائق او، حاکی از درک عمیق دکتر گاشه از روح و روان ونگوگ است. بدین ترتیب دکتر گاشه، نه طبیب که نگهبانِ جانِ خسته هنرمند داستان است و نقشی فراتر از درمان بر عهده دارد زیرا قادر است ونگوگ را تا زمان محدودی به سوی خویش بازگرداند.

جدول (۲) رمزگان نمادین زهرفان غوغ

دوگانه‌ها	نمونه‌های رمزگان نمادین
دوگانه‌های مکانی	۱- روستا ← نماد آرامش و امنیت.
	← نماد هیاهو و ناامنی.
	در سمساری
	← مبلغ ناچیز بابت تابلو درازای تدفین ونگوگ
	← در موزه قاهره
	← محفوظ در انباری حمید
در برابر احترام تابلو	← پنهان در چمدان برادر محسن جهت خروج از کشور

ادامه جدول (۲) رمزگان نمادین زهورفان غوخ

دوگانه‌ها	نمونه‌های رمزگان نمادین
دوگانه‌های زمانی ۱- روز و شب ۲- زمستان و تابستان	نماد بازگشت به زندگی.
	نماد پنهان کاری
	نماد افسردگی و بیماری.
	تابستان نماد سرزندگی و نشاط.
دوگانه‌های شخصیت ۱- حمید و فیصل ۲- رئوف و محسن ۳- حمید با وجدانش	نافرجامی تحصیلات، دست‌درازی به لوازم دوستش.
	فارغ‌التحصیل دانشگاه، ادب و احترام.
	فارغ‌التحصیل رشته هنر، مسلط به سه زبان.
	طماع، خوش‌گذران، طراح نقشه سرقت.
	عذاب وجدان فوت همسایه پیر. مخفی کردن عکس همسر فیصل

رمزگان نمادین در این متن نه تنها چارچوب معنایی شخصیت‌ها را نشان می‌دهد، بلکه لایه‌های پنهان روایت را برای خواننده آشکار می‌سازد. رمزگان نمادین از پیش در متن وجود دارد، اما فرآیند کشف و بازنمایی آن، به درک خواننده کمک می‌کند. در این روایت، جهان در زنجیره‌ای از دوگانگی‌های متقابل تنیده شده است. مکان، زمان و شخصیت‌ها همگی در تعارضی ژرف به هم گره خورده‌اند. شهر به عنوان نماد نا امنی و اضطراب و روستا، به عنوان نماد سکون و آرامش معرفی شده است. بنابراین روستا، پناهگاهی برای ونگوگ است در حالی که شهر، سایه‌ای از پریشانی بر او می‌افکند. این تقابل مکانی، نمایانگر دوگانگی بنیادین در زیست انسان است: شهر پریهایویی که روح را می‌فرساید در تقابل با روستایی که با طبیعت بکر خود، امکان خلاقیت و آرامش را برای هنرمند داستان فراهم می‌آورد. از طرفی دیگر شب، پرده‌ای بر رازها می‌کشد و زمانی برای سرقت و معامله غیرقانونی مطرح شده است در مقابل روز، که نماد روشنی، اعتراف و بازگشت به حقیقت است. تابلوی گل‌های -خشخاش نیز هم‌چون شخصیت‌های داستان، میان تکریم و تحقیر در نوسان است و در گذر زمان از دست‌های ناشناس عبور می‌کند. در جایی، در قابی بدشکل در میان اشیای بی‌ارزش سمساری نادیده گرفته می‌شود و در جایی دیگر، در موزه‌ای باشکوه محافظت می‌گردد. در تقابل حمید و فیصل، یکی در کنجکاو و دیگری در قید وقار. محسن و رئوف دو جلوه متفاوت طمع و بازگشت را به تصویر

می‌کشند. زیرا که در نهایت داستان، محسن در تاریکی غرق می‌شود و رثوف در سپیده‌دم رهایی می‌یابد. سرانجام، دو فصل زمستان و تابستان، چون دو چهره زندگی میان افسردگی، سکون و انزوا در تقابل با اشتیاق به فعالیت و شکوفایی هنر قرار می‌گیرد. سرزندگی و بیماری، ونگوگ را در نوسان نگاه می‌دارند. در این جا فصل‌ها، نه تنها بیانگر تغییرات آب‌وهوایی هستند، بلکه بازتابی از وضعیت روانی ونگوگ نیز محسوب می‌شوند. تقابل‌ها نه تنها ساختار متن را بنا می‌کنند، بلکه ماهیت شخصیت‌ها را از طریق رمزگان نمادین آشکار می‌سازند که هر پاره‌ای از داستان، پژواکی از این دوگانگی‌هاست.

این رمان هم‌چون آینه‌ای است که ارزش‌های اخلاقی و انسانی شخصیت‌ها را در برابر چالش‌های زندگی به نمایش می‌گذارد و به خواننده یادآور می‌شود که تنها راه رسیدن به آرامش درونی، هماهنگی بین عقل و غریزه و مسئولیت‌پذیری اعمال است و این که هر شخصیت در داستان با توجه به ذات درونی و ارزش‌هایش، واکنش‌های متفاوتی به چالش‌ها و اتفاقات نشان می‌دهد. تحلیل دورمزگان معنایی و نمادین رولان بارت، نشان می‌دهد که نویسنده به دنبال ایجاد ارتباطی میان جهان بیرونی و جهان درونی است. تابلوی گل‌های خشخاش در این داستان به عنوان محور اصلی داستان مطرح می‌شود و شخصیت‌ها براساس ارتباطی که با تابلو دارند، ذات حقیقی خود را آشکار می‌سازند.

منابع و مآخذ

- احمدی، بابک (۱۳۸۱). ساختار و هرمنوتیک، تهران: گام نو، چاپ دوم، صحافی غزال.
- اکبری‌زاده، فاطمه و رقیه، رستم‌پور (۱۴۰۰). «واکاوی رمزگان‌های ساختاری رمان معاصر لبنان، بررسی موردی الخطایا الشائعة»، *دب عربی*، شماره ۳، صص ۲۱-۲۰.
- Doi: 10.22059/jalit.2021.303388.612230
- العلوی، مقبول (۱۴۰۰). خیال الحلاج، ترجمه: دکتر حبیب‌الله عباسی. تهران: مهراندیش.
- العلوی، مقبول (۲۰۱۸). *زهو رفان غوخ*، بیروت: دارالساقی، الطبعة الورقية الأولى.
- العموری، نعیم (۱۳۹۵). نقد ادبی، تهران: مرکز چاپ: دانشگاه پیام نور.
- آلن، گراهام (۱۳۹۲). رولان بارت، ترجمه پیام یزدانجو، تهران: مرکز، چاپ دوم، نیکاچاپ.
- ایمانی زرتق، حمید (۱۳۹۹). «تحلیل و بررسی رمان ساقه بامبو بر اساس نظریه پنج رمزگان رولان بارت» *آذربایجان - تبریز: دانشگاه شهید مدنی، زبان عربی، پایان‌نامه ارشد، رشته زبان و ادبیات عربی.*

بارت، رولان (۱۴۰۰). درآمدی بر تحلیل ساختاری روایت‌ها و کشتی با فرشته، ترجمه: محمد راغب، تهران: ققنوس.

بحراوی، حسن (۱۹۹۰). بنیة الشكل الروائي (الفضاء-الزمن-الشخصية)، بيروت: المركز ثقافي العربي، ط ۱
 بنت عبداللطيف، خلود (۲۰۲۰). «التقابل في رواية (زهورفان غوخ) لمقبول العلوی» المدينة النورة: مجلة الجامعة
 الاسلامیة للغة العربیة وآدابها، مجلة علمیة دوریة محكمة، العدد الخامس/الجزء الثاني
 به کوشش سجودی، فرزانه (۱۳۸۵). ساخت گرایي و پس‌ساخت گرایي و مطالعات ادبی (مجموعه مقاله سوسور،
 آشکوفسکی، موکاروفسکی، یاکوبسن، ژنت، تودورف، بارت، دریدا) تهران: سوره مهر.
 پریکلس تریفوناس، پیت (۱۳۹۴). بارت و امپراتوری نشانه‌ها، ترجمه: محمود مقدس، تهران: مهرگان خرد.
 پورمند، حسین علی و سارا، ابراهیمی (۱۳۹۶). «نقد نشانه‌شناسانه آثار فیلیپ استارک از دیدگاه بارت»، تهران:
 مطالعات تطبیقی هنر، صص ۳۱-۴۰.
 تقی‌پور، علی (۱۳۹۲). «درآمدی بر (روش‌شناسی) تحلیل ساختارگرایانه داستان»، پژوهشنامه ادبیات/دستانی،
 شماره ۲، صص ۱-۲۳

چندلر، دانیل (۱۳۹۴). مبانی نشانه‌شناسی، ترجمه: مهدی پارسا، تهران: سوره مهر.
 رازنوسکی، باب (۱۴۰۰). تک گویی درونی در بازیگری (مونولوگ)، ترجمه: امیر پورصائب، تهران:
 آموزشی تالیفی ارشدان.
 رستم‌پور ملکی، رقیه، آقاجانی علی شاه، زهرا (۱۴۴۰). «التحليل الروائي في رواية «فی قلبی أنثی عبریه» لخوله
 حمدي وفق نظریه رولان بارت (الشفرات الخمس)». دراسات فی السردانية العربیة. ۱ (۱): ۶۰-۹۱.
 سجودی، فرزانه (۱۳۹۵). نشانه‌شناسی کاربردی، تهران: علم، ویرایش دوم، چاپ ۴.
 صافی‌پیرلوجه، حسین (۱۳۹۵). درآمدی بر تحلیل انتقادی گفتمان روایی، تهران: نی.
 علی‌پور شیرازی، پروانه (۱۳۹۶). «بررسی نشانه‌شناسی روایت در دو اثر «ضمایر» و «نامه شاهپور و آهوانش» از
 علی‌مراد فدایی‌نیا بر اساس رمزگان رولان بارت». سمنان: پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه ادبیات و
 زبان‌های خارجی.

قادری، فاطمه و حمیده، مروتی (۱۴۰۲) ه.ق. «صدی الشفرات الخمس لرولان بارت فی خطاب روايه الجازیه
 والدرایش، لعبدالحمیدبن هدوقه» مجله بحوث فی اللغة العربیة، دوره ۱۵ صص ۲۹-۱۵

- کالر، جاناناتان (۱۳۸۹). درآمدی بسیار کوتاه بارت، ترجمه: تینا امر الهی، تهران: چاپ رامین.
- کریمی فیروزجایی، علی و الهام، اکبری (۱۳۹۶). «تحلیل داستان سارای از دیدگاه نشانه‌شناسی بارت». تهران: مطالعات داستانی، شماره ۲، صص ۶۸-۵۵.
- کشاوری قدیمی، علی و طاهری، جواد و نامدار، لیلا (۱۴۰۱). «ماهیت رمزگان‌های رولان بارت در خوانش معنایی واحدهای داستان شرق بنفشه اثر «شهریار مندنی‌پور». پژوهش‌های میان رشته زبان و ادبیات فارسی، شماره دوم، صص ۲۰۰-۱۸۱ (Doi: 10.30479/IRPLI.2023.18995.1099)
- گرین، کیت و جیل، لبیهان (۱۳۸۳). درس‌نامه نظریه و نقد ادبی، ترجمه: لیلا بهرانی محمد و دیگران، تهران: سازمان چاپ و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (کتاب‌خانه ملی)
- محمودی، علیرضا و فرشته سرحدی قهری (۱۳۹۳). «بررسی ساختاری روایی رمان پیکر فرهاد عباس معروفی از منظر جریان سیال ذهن». پژوهشنامه ادبیات داستانی، شماره ۶، صص ۸۷-۱۰۹
- مختاری، مسروره و حسین، آریان (۱۴۰۱). «تحلیل ساختاری حکایت‌ها در سوانح العشاق، عبهرالعاشقین و لمعات (با استفاده از نظریه‌های ساختاری روایت‌های رولان بارت)»، ادبیات داستانی، صص ۲۰۵-۱۸۴ (Doi: 10.22126/rp.2021.5841.1271)
- میرصادقی، جمال و میمنت، ذوالقدر (۱۳۹۹). واژه‌نامه هنر داستان‌نویسی، تهران: لوگوس.
- هارلند، ریچارد (۱۳۹۶). دیباچه‌ای تاریخی بر نظریه ادبی از افلاطون تا بارت، ترجمه: بهزاد برکت، تهران: ماه و خورشید.
- هامون، فیلیپ (۲۰۱۳). سیمولوجیة الشخصیات الروائیة، ترجمه: سعید بنک‌راد، سوریه: تقدیم: عبدالفتاح کلیطو، دارالحوار للنشر والتوزیع، ط ۱
- Ahmadi, B. (2002), Hermeneutics and Structuralism. Tehran: Ghazal Publications. 2nd edition. (In Persian)
- Akbarizadeh, F. & Rostampour, R. (2021). "Analysis of the Structural Codes of the Contemporary Lebanese Novel, a Case Study of Common Mistakes." Arabic Literature, 13(3), 1-21. doi: 10.22059/jalit.2021.303388.612230. (In Persian)
- Alalavi, M. (2018), Van Gogh's flowers, Beirut: Dar Al SAQL. 1st edition. (In Persian)
- Alalavi, M. (2021), Khayal Hallaj, Translated by; HabibAllah Abbasi, Tehran: mehrandis. (In Persian)
- Alipour Shirazi, P. (2017). Analysis of narrative semiotics in two works "Pronouns" and "Shahpur and Ahvanesh Letter" by Ali Murad Fadaeinia based on Roland

- Barthes codes, Semnan: Master's thesis, University of Literature and Foreign Languages. (In Persian)
- Allen, G. (2013), Roland Barthes. Translated by; Payam Yazdanjo. Tehran: Nika Publishing, 2nd edition. (In Persian)
- Amouri, A. (2016), Literary criticism, Tehran: Payam-e Noor University Publication. (In Persian)
- Bahravi, Hassan. (1990), The Structure of the Novel: Space and Characters. Beirut: Arab Cultural Center. (In Arabic)
- Barthes, R. (2021), Introduction to Structural Narrative Analysis. Translated by Mohammad Ragheb. Tehran: Ghoghnoos Publishing. (In Persian)
- Bint Abdul Latif, K. (2020). "Al-Taqqab in the narrative "Van Gogh's Flowers" by Al-Maqbool Al-Alavi Al-Madinah Al-Nura: Al-Islamic University Journal of Arabic Language and Etiquette, Scientific Journal of Duriya Muhqah, Issue 5, Part 2. (In Arabic)
- Certainly! Here is the English translation of the provided reference. (In Persian)
- Chandler, D. (2015), Semiotics: The Basics. Translated by Mehdi Parsa. Tehran: Sooreh Mehr Publishing. (In Persian)
- Culler, J. (2010), A very short introduction, Translated by Tina Amrollahi, Tehran: Ramin Publishing. (In Persian)
- Ghadery, F., & Morovati, H. (2023). Reflection of Roland Barthes' Five Codes in the Discourse of the Novel Al-Jazieh wa Al-Daravish by Abdul Hamid bin Hadouqa. Research in Arabic Language. 15(29), 37-50. doi:10.22108/rall.2022.130438.1388. (In Persian)
- Green, K. J. Labihan, (2004), Critical theory and practice: a coursebook, Translated by; Leila Bahrami and others, Tehran: Printing and Publishing Organization of the Ministry of Culture and Islamic Guidance (National Library). (In Persian)
- Hamoun ,P. (2013), The semiology of al-Rava's personalities, Translated by; Saeed Bankrad, Syria: Presented by: Abdul Fattah Kalito, Dar al-Havar for Publishing and Publishing, Vol. 1. (In Persian)
- Harland, R. (2017), Literary theory from plato to barthes: an introductory history, Translated by Behzad Barekat, Tehran: Moon and Sun Publications. (In Persian)
- Imani Zarnagh, H. (2020), Five Codes of Roland Barthes: Analysis of Bamboo Novel. Master's Thesis, Shahid Madani University, Tabriz. (In Persian)
- Karimi Firozjaei, A., & Akbari, E. (2016). Analysis of Sarani's Story from Barthes's Semiotics Theory. Fiction studies, 4(2), 55-68. (In Persian)
- Keshavarz qadimi, A., Taheri, J. & namdar, L. (2022). Exploring the Interpretation of Meaning in Shahriar Mandanipour's "Violet Orient" through Roland Barthes' Codes. *Interdisciplinary research in persian Language and literature*, 1(2), 181-200. doi: 10.30479/irpli.2023.18995.1099. (In Persian)
- Mahmoudi, A, & F. Sarhadi Qahri (2014). "Narrative Structural Analysis of the Novel 'The Statue of Farhad' by Abbas Maroufi from the Perspective of Stream of

- Consciousness." Kermanshah: Fiction Literature Quarterly, Faculty of Literature and Humanities, Razi University, Issue 6, 87-109. (In Persian)
- Mirsadeghi, J & Meymanat, S. (2020), A glossary of the art of story writing, Tehran: Logos : Literary research. (In Persian)
- Mokhtari, M., & Arian, H. (2022). Structural Analysis of Stories in Savanehol-Oshag, Abharol-Ashegin, and Lamaat (Due to Roland Barth's theory). Research in Narrative Literature, 11(1), 183-204. doi: 10.22126/rp.2021.5841.1271. (In Persian)
- Pourmand H, Ebrahimi S. (2018). Semiotic Criticism of the Works of Philippe Stark from Barthes' View. 7(14), 31-42. (In Persian)
- Rostampourmaleki R. (2019), "Aghajani Alishah Z. Reading In My Heart: A Hebrew Girl Based on Roland Barthes" Narrative Codes ; 1(1), 60-91. (In Persian)
- Roznowski, R. (2021), Inner Monologue in Acting, Translated by; Amir PourSaeb, Tehran: Arshadan Publication. (In Persian)
- Safi PirLojeh, H. (2016), An Introduction to Critical Analysis of Narrative Discourse, Tehran: Nay Publishing. (In Persian)
- Sojoodi, F. (2006), Structuralism post -structuralism and literary studies, Tehran: Surah Mehr. (In Persian)
- Sojoodi, F. (2016). Applied Semiotics. Tehran: Elm Publishing, 2nd edition, Arabic Sources. (In Persian)
- Taghipour, A (2013). "Introduction to (Methodology of) Structuralist Analysis of Stories." Fiction Literature Quarterly, Faculty of Literature and Humanities, Issue 2, 1-23. (In Persian)
- Trifonas, P. (2015), Barthes and the Empire of Signs. Translated by; Mahmoud Mehregan. Tehran: Kherad Publishing. (In Persian)

پی نوشت

نویسنده

مقبول العلوی نویسنده معاصر سعودی کارشناس آموزش هنر از دانشگاه مکه می باشد. وی سال ۱۹۶۸م در استان القنفذه چشم به جهان گشود. العلوی در کنار حرفه معلمی نوشتن را آغاز کرد. نخستین رمان وی فتنه جلد در لیست بلند جایزه بین المللی ادبیات داستانی (۲۰۱۱) قرار گرفت. سپس رمان و داستان های بسیاری از جمله: سنوات الحب والقطیبة (۲۰۱۱). فتيات العالم السفلی (۲۰۱۳). خرائط المدن الغاوی (۲۰۱۶). زریاب (۲۰۱۴). البدوی الصغیر (۲۰۱۶). قصه های القطبی (۲۰۱۶). قصه های رجل سماء السمعة (۲۰۱۷). زهور فان غوخ (۲۰۱۸). طیف الحلاج (۲۰۱۸). سفر برلک (۲۰۱۹). کائنات التیه (۲۰۲۲) را به چاپ رساند و صاحب جوایز متعددی گردید (عبداللطیف، ۲۰۲۰: ۶۷۰).

ⁱ. دوست عزیزم حمید! یک درخواست کوچکی از تو دارم!

ⁱⁱ. حمید نمی‌دانست تابلویی که به قیمت ناچیز از بازار خرده‌فروشان مکه خریده است. بزودی روند زندگی‌اش را تغییر می‌دهد.

ⁱⁱⁱ. - فیصل - طبق عادتش - ساکت بود. حساب شده صحبت می‌کند. شاید به سبب خجالتی بودن یا تربیت خانوادگی‌اش یا هر دوی آن‌ها باشد. فیصل: به خاطر همراهی کردن من به بازار حراجی به زحمت افتادی..... حمید: این روش صحبت کردن اوست. حتی زمانی که از روی میز شما دستمال کاغذی یا یکی از قلم‌هایت را برمی‌دارد، اظهار تأسف می‌کند و در راهرو یا چارچوب در با شما برخورد می‌کند عذرخواهی می‌کند.

^{iv}. محسن آپارتمانی در ساختمان قدیمی در محله کیت کات داشت. رئوف در آن آپارتمان، طعم زنانی را چشید که هیچ شباهتی از لحاظ رفتار و کلام به همسر خودش نداشتند. او تمام حقوق ماهیانه‌اش را هزینه این زنان و حشیش می‌کرد.

^v. محسن: دوست من، هیچ راه‌حلی برای شرایط سخت‌مان به جز مهاجرت از کشور نیست! پول موجود است و ما هر روز آن را دقیقاً جلوی چشم‌مان در طبقه دوم موزه می‌بینیم. رئوف: منظور تو تابلوی گل‌های خش‌خا...؟ محسن: بله منظورم همین است! حجمش قدری کوچک است که بی آن که کسی ببیند، مخفی کردن آن را آسان می‌کند و قیمتش بالاست.

^{vi}. رئوف پس از یک وقفه طولانی به نماز صبح رفت و به امام جماعت که آیاتی از قرآن کریم را تلاوت می‌کرد، گوش سپرد. سپس روح و جسمش به لرزه افتاد و یک‌باره زندگی با تمام ناامیدی‌ها و خوشی‌های ناچیزش در یک لحظه مانند فیلمی از مقابل دیدگانش گذشت. پس از آن سپیده، به طور کلی زندگی‌اش تغییر کرد و انسان دیگری شد.

^{vii}. ونگوگ از حضورش در اوور احساس شادی می‌کرد، چرا که آزادی‌ای را تجربه می‌کرد که در سن‌رمی از آن محروم بود. این پیشنهاد از سوی دکتر گاشه ارائه شده بود. او ونگوگ را به بیمارستان نبرد، بلکه تصمیم گرفت اجازه دهد که خود را از طریق هنر، چیزی که به روحش نزدیک‌تر بود درمان کند.

^{viii}. گوستاو راوو صاحب مزرعه مجاور، ونگوگ را پیدا کرد. نزدیک او شد و زمانی که اسلحه را دید، برای مطلع کردن دکتر گاشه، با سرعت حرکت کرد و بلافاصله به همراه دکتر گاشه خود را به او رساندند، اما ونگوگ فوت کرده بود.

^{ix}. به مزرعه‌های هم‌جوار نظاره می‌کند. این مکان، باعث رغبت زیاد او به نقاشی می‌شود وی در آن‌جا تعدادی از کارهایش از جمله: تابلوی «اتاق خواب در آزل»، «منظره طبیعی از جاده و درختان هرس شده» و تابلوی «یک جاده میان مزرعه درختان بید مجنون» را رسم کرد.

^x. حالت روحی او رو به وخامت رفت. پس از بستری‌شدن در بیمارستان، تعداد دفعات تشنج وی بیش‌تر شد و زمانی که این تشنج‌ها به سلامتی تمام می‌شد، آثارش تا هفته‌ها بر روح و جسم او باقی می‌ماند.

^{xi}. وی احساس می‌کرد با ادامه اقامتش در این آسایشگاه، مریضی و حال روحی‌اش بدتر می‌شود.

^{xii}. دکتر گاشه مجموعه‌ای از کارهایی که ونگوگ تکمیل کرده بود، دید. سه تابلویی را که تابلوی گل‌های خشخاش، بین آن‌ها بود، برداشت و درحالی که حامل تابلوها بود به تئو نزدیک شد و گفت: دوست من! می‌دانم که شما هرگز بی‌جهت پولی را قبول نمی‌کنید... پس این پول را بگیرید و برای برادران مراسم تشییع جنازه‌ای که شایستگی او و هنرش را داشته باشد برگزار کنید.

^{xiii}. رئوف بازدیدکنندگان را می‌دید که همیشه در مقابل تابلوی کوچکی به اندازه ۵۳ در ۵۴ سم، طولانی می‌ایستادند. فهمید آن تابلو یکی از مهم‌ترین تابلوهای هنرمند هلندی ونگوگ است که اسمش گل‌های خشخاش است. او می‌دانست قیمت تابلو، برابر با ده‌ها میلیون دلار است. و دستورات اکید متصدیان موزه درخصوص منع بازدیدکنندگان از لمس کردن یا نزدیک شدن به آن را می‌شنید.

^{xiv}. ساعات باقی‌مانده شب به سرعت سپری می‌شد و باید تا پیش از طلوع صبح راه حل مفیدی برای نقشه‌های آینده‌ام پیدا می‌کردم.

- ^{xv}. پس از اتمام نماز صبح فکر دیوانه‌واری در سر رثوف می‌چرخید پس از طلوع سپیده به سمت کلاتتری حرکت کرد. محله‌ای که موزه در آن قرار داشت و مورد سرقت قرار گرفت. او به زودی به همه چیز اعتراف می‌کند.
- ^{xvi} روح او را تیره می‌کند و به حالت مالیخولیایی می‌رساند. او را افسرده می‌کند تا حدی که همیشه عصبانی است.
- ^{xvii}. در هوای بد زمستان همه چیز حتی نقاشی تعطیل است.
- ^{xviii}. بسبب تابلوی «گل‌های خشخاش» و رمز و رازهای آن، ونسان نقاشی را با تلاش و اشتیاق در فصل بهار و تابستان ادامه داد.
- ^{xix}. زمانی که دمای هوا بالا رفت... ونگوگ فرصت نقاشی کردن در طبیعت را از دست نداد.
- ^{xx}. ناگهان داشبورد ماشین باز شد. می‌خواستم درش را ببندم، ولی کنجکاوی‌ام غلبه کرد. آلبوم را برداشتم عکس‌های زیادی از فیصل و همسرش دیدم سپس عکسی را بیرون آوردم و در جیب شلوارم پنهان کردم.
- ^{xxi} فیصل فارغ‌التحصیل رشته علوم سیاسی است و به مکالمه و گرامر زبان انگلیسی تسلط دارد.
- ^{xxii} ... شیطان را با صدای آرامی لعنت کردم و به‌خاطر آن کارم، خود را سرزنش نمودم.